

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده ی پرستاری مامایی

مقایسه ی تاثیر دمنوش دانه ی شبلیله و رازیانه بر شیرده

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد مامایی

استاد راهنما: معصومه خیرخواه

استاد مشاور: لیلا نیسانی سامانی

استاد مشاور آمار: محسن واحدی

نگارش:

ویدا قاسمی

چکیده:

مقدمه: تغذیه با شیر مادر روشی مقرون به صرفه و با ارزش برای حفظ سلامتی نوزاد طی زندگی می باشد و اثرات بیولوژیک و عاطفی بی نظیری برای مادر و نوزاد فراهم می کند. این مطالعه با هدف مقایسه ی تاثیر دمنوش گیاهی حاوی دانه ی شنبلیله و رازیانه بر نشانه های کافی بودن شیر مادر در نوزادان ۴-۰ ماهه ی دختر در مراکز بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام گرفت.

روش کار: این مطالعه یک کارآزمایی بالینی با گروه کنترل بود. ۱۱۷ نوزاد ۴-۰ ماهه ی دختر که به طور انحصاری با شیر مادر تغذیه می شدند با رضایت مادر به صورت تصادفی با استفاده از قرعه کشی در یکی از سه گروه دریافت کننده ی دمنوش حاوی ۷/۵ گرم پودر دانه ی شنبلیله بعلاوه ی ۳ گرم پودر چای معمولی سه بار در روز، گروه دریافت کننده ی دمنوش حاوی ۷/۵ گرم پودر دانه ی رازیانه بعلاوه ی ۳ گرم پودر چای معمولی سه بار در روز و گروه کنترل دریافت کننده ی دمنوش حاوی ۳ گرم پودر چای معمولی سه بار در روز قرار گرفتند. ابتدای مداخله و طی ۴ هفته نشانه های کافی بودن شیر مادر با استفاده از سنجش پارامترهای رشد و فرم های پیگیری سنجش تعداد پوشک های خیس روزانه، تعداد دفعات دفع مدفوع و شیر خوردن مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج: در شرایط قبل از مداخله نشانه های کافی بودن شیر مادر بین سه گروه دارای اختلاف معنی داری نبوده ($P > 0/05$) و تنها تعداد دفعات شیر خوردن گروه کنترل بیشتر از گروه های مداخله بود ($P < 0/001$). آزمون اندازه های تکراری برای مقایسه ی نشانه های کافی بودن شیر مادر در گروه های کنترل و مداخله نشان داد، شنبلیله و رازیانه به طور معنی داری سبب بهبود تمام نشانه های کافی بودن شیر مادر شدند ($P < 0/001$) ولی بر متغیر قد تاثیری نداشتند ($P = 0/094$). که با توجه به رشد آهسته ی قد در مقایسه با دیگر پارامترهای رشد طبیعی به نظر می رسد که در مقایسه با وزن و دور سر متغیر قد کمتر تحت تاثیر قرار بگیرد.

نتیجه گیری: دمنوش دانه ی شنبلیله و رازیانه در مقایسه با گروه کنترل سبب بهبود نشانه های کفایت شیر مادر می شود.

کلمات کلیدی: نشانه های کافی بودن شیر مادر، دمنوش، رازیانه، شنبلیله.

Tehran University of Medical Sciences

School of Nursing and Midwifery

**Comparison effect of herbal tea containing fenugreek seed and fennel on
breastfeeding**

A thesis submitted to the Graduate Studies Office

In partial fulfillment of the requirements for

The degree of Master of Sciences in

Midwifery

Under Supervision of:

Masoome Kheirkhah

Leila Neisani Samani

Mohsen Vahedi

By: Vida Ghasemi

November 2014

Abstract:

Comparison effect of herbal tea containing fenugreek seed and fennel on breastfeeding

Background: Breastfeeding is an economic and valuable method to protect infant's health along the life and provides unique biological and emotional effects for mother and infant. The aim of this study was to determine the effect of herbals tea containing Fenugreek seed and fennel seed on the signs of breast milk sufficiency in Iranian girl infants with 0-4 months of age in the medical health centers of Tehran University of Medical Sciences.

Method: This study was a clinical trial with control group. 117 girl infants with 0-4 months of age that were exclusively breastfed, with their mothers' satisfaction and randomly by using lottery were placed in the interventions group received herbal tea containing 7.5 g Fenugreek seed powder in addition to 3 g black tea 3 times a day and herbal tea containing 7.5 g Fennel seed powder in addition to 3 g black tea 3 times a day and control group received herbal tea containing 3 g black tea powder 3 times a day. Before and during 4 weeks of study, the signs of breast milk sufficiency were evaluated through measurement of growth parameters and follow-up forms for measuring the number of wet diapers in a day, Frequency of defecation and infant breastfeeding times.

Results: Before the intervention there was no significant difference between weight, height, head circumference, the number of wet diapers and frequency of defecation of three groups ($P>0.05$), but the number of breastfeeding times of control group was more than interventions group. At the end of fourth week compared to the pre- intervention conditions repeated measures analysis showed, Fenugreek and Fennel significantly increased weight, head circumference, the number of wet diapers, the frequency of defecation and the number breastfeeding times ($P<0.001$). But the height growth had no significant difference between the two groups ($P=0/094$).

Conclusion: Herbal tea of Fenugreek seed and fennel seed in comparison to control group improves the signs of breast milk sufficiency.

Key words: Breast Milk Sufficiency Signs, Herbal Tea, fenugreek, fennel.